

Zrínyisek a Rákóczi-szabadságharc nyomdokain!

Tanulmányi kirándulás 7. osztályosoknak

A Kecskeméti Belvárosi Zrínyi Ilona Általános Iskola 66 tanulója és 7 kísérőtanára
2018. október 3-6. között 4 napos tanulmányi kiránduláson vett részt Felvidéken.

Köszönjük az Emberi Erőforrás Minisztériumának, hogy 3.960.000 Ft-tal támogatta a
határtalanul programunkat!

Pályázati azonosító szám: HAT-18-01-0545

Előkészítő óra

Mint minden profi túrázó mi is előkészültünk a kiránduláshoz, méghozzá szeptember 20-án, egy csütörtöki napon.

Mind a három 7. osztályból összegyűltünk a kistornaterembe. Először István bácsi, a történelem tanár tartott egy előadást Magyarország történelméről, mesélt a korabeli uralkodókról, a világháborúról és arról hogyan választották el Magyarországtól Felvidéket. Utána Éva néni képeket mutatott azokról a helyekről, ahova majd ellátogatunk, közben ismertette a programot. A várak se maradhattak ki, melyeket Edit néni mutatott be. Megnéztük a régi erődök felépítését, fejlődését, és hogy milyen védelmet nyújtott akkoriban az embereknek. A Szepesi-vár animációs filmje segítségével, szinte a várban érezhettük magunkat. A legvégén csapatokba szerveződünk és telefonjainkkal felcsatlakoztunk a KAHOOT nevű kvízzátékra, melyben a kirándulással kapcsolatos kérdésekre válaszoltunk, a végére kiderült melyik csapat tud többet. Az nyert, aki több pontot gyűjtött. A mi csapatunk a 6. helyen végzett. A játék végén Ági néni és Eszter néni is hangos tapsviharral díjaztuk, és már akkor nagyon vártuk, mikor utazhatunk Felvidékre.

1. nap

A kirándulás egy szerda reggel kezdődött... A korán kelés helyett még korábban kellett kelni, ugyanis a busz 7-kor már el is indult. Ahogy szépen, de biztosan buszozgattunk, egyre-másra tűntek el a magyar lakta területek. Apró dombocskák vették át a síkság szerepét. Ahogy bambultam ki az ablakon, a Nap átvilágított az egyenetlen talaj között, majd néhol a fák zöldellő falevelei takarásába rejtőzött... A vadregényes tájhoz madárcsicsergést nem tudok társítani, csak a modern zenék *tuc Tuc* ritmusát... Mindenki annyira várta a határon, hogy majd kutyával feljönnek a határőrök és átkutatnak mindent. Hát ez nem igazán így történt. Nagyjából 5 percet vártunk csak, aztán suhantunk is tova. Az itthoni tájnak ezzel teljesen búcsút intettünk az elkövetkezendő 4 napra.

Az első felvidéki megállónk **Selmecbányán** volt. A buszból kiszállva gyalog fedeztük fel a várost. Emelkedős út vezetett az Óvárhoz, egyszer csak megpillantottuk a hatszögletű várfalat, a bejárattól balra pedig a köralakú bástyát. Gergőék elmondták, hogy a város alapítását illetően több legenda is létezik. Az egyik szerint a város mellett található Óhegy lábánál arany- és ezüstlelőhelyeket két gyíknak köszönhetően találta meg egy Sebenitz nevű pásztor. A várost IV. Béla 1238-ban szabad királyi városi rangra emelte, a tatárjárás után szász és bajor bányászokat telepített be. Fontos bányavárossá vált, Ezüstvárosnak is nevezték. Virágkorát 15. századtól a 18. századig élte. A világon először itt alkalmazták a puskaport a bányászatban. Ezután Csengéék ismertették az erődítmény felépítését, majd bementünk és

megnéztük belülről is, ahol láthattuk a XIII. században épült templom ódon falait és a többi bástyát is.

Ezután az Óváros hangulatos utcáin sétáltunk, láttuk a korabeli gazdagságról árulkodó gyönyörű épületeket. A Városháza óratornyának érdekessége, hogy mutatói fordítva mutatják az időt, a kismutató a perceket, a nagymutató az órát jelzi. A tér közepén áll az 1710-es pestisjárványnak emléket állító Szentháromság-oszlop. A teret a bányászok gótikus, reneszánsz és barokk házai, palotái határolják. Visszaérkezve a buszhoz, folytattuk utunkat, közben a feladatlap első feladatait megoldottuk.

Körmöcbányára érkezte a Pénzverdebe indultunk, mivel zárva volt felsétáltunk a dombra épült Szent Katalin vártemplomhoz. Közben eleredt az eső. Az idegenvezető mesélt a templomról. Már a XIII. században állt a várfal, mely megvédte az embereket az ellenségtől. A nagyobbik tornyát a 15-században építették. Sok helyen álarcos fejek díszítik. A torony tetején állatfejű vízköpőket láttunk, amik azon kívül, hogy a vizet elvezették, a démonokat is elűzték a monda szerint. Közben elállt az eső és visszasétáltunk a történelmi Magyarország legjelentősebb pénzverdéjébe. Jelenleg múzeumként működik. A híres körmői aranyforintokat verő pénzverde messze földön híressé vált. A város I. Károly Róbert idejében indul fejlődésnek, amikor 1328-ban a város szabad bányászati és pénzverő jogokat nyert. Petráék elmondták, hogy Rákóczi Ferenc a szabadságharc idején a készpénzhiányt rézpénzkibocsátással próbálta megoldani. A rézből készült, libertásnak nevezett pénz azonban hamar elértéktelenedett. A kiállításon láttunk régi pénzverőgépet, közeteket, bányatérképet, egy aranyrudat, megismerhettük a pénzverés folyamatát. Lent egy régi bánya maradványait is megtekintettük, ahol megnéztük milyen körülmények között bányászták az aranyat. Az emeleti termekben pénztörténeti kiállítás volt, ahol különféle pénzérmeget, emlékérméket és papírpénznyomdát láttunk. Pl.: Szent István ezüst dénárt, Mátyás király aranyforintját, Ulászló dukátját, Szent György tallért, II. Lajos király emlékérmét, jelenleg forgalomban lévő különböző országok pénzérmeit, papírpénzét is. Ezeket közben lejegyeztük a feladatlapra.

Következő állomásunk **Besztercebánya**, melyet Felvidék gyöngyszemeként is emlegetik. Besztercebányát 1703 őszén Rákóczi kurucok elfoglalták. A szabadságharc idején fontos hadiipari központ volt. Fontos eredményeket ért el a hadiüzemek fejlesztésében, a kuruc tűzérség ellátására ágyúöntő műhelyt létesítettek. A főtéren gótikus, reneszánsz és barokk stílusú házakat, palotákat és a várostornyot is megnéztük. Ezután 1 órás szabad programot kaptunk. A hosszú nap végére mindenki elfáradt. Sötét volt, mikor oda értünk a szálláshelyre. Megvacsoráztunk. A vacsora húsoleves és rántott hús volt. Majd 23:00-kor aludni mentünk. Ezzel befejeződött az első élménnyel teli nap.

2. nap

Reggel fölkelünk és alig vártuk, hogy megtekinthessük a Dobsinai-jégbarlangot, sajnos bezárt ezért egy másik barlangba indultunk, a **Gombaszögi-cseppkőbarlangba**.

Kb. másfél óra út után gyönyörű szép sziklás hegyvonulatot pillantottunk meg. Világosbarna, sötétbarna talán még fekete is játszott benne. Volt ahol összemosódott, valahol meg egybeolvadt. Csodálatos volt! Aztán lekanyarodtunk s már ott is voltunk. Leszálltunk és levegőztünk miközben megkaptuk a tízórait. Botiék beszámoltak a barlang klímájáról. Ezután megérkezett az idegenvezető, aki jellegzetes tájszólással beszélt. Mielőtt bementünk volna elmesélte, hogy a barlang legnagyobb jellegzetessége a hosszú és egyedülálló szalmacseppkő, amely néhol eléri a 3 m hosszúságot. 1951.nov.21-én tártá föl a rozsnói barlangkutató csoport. Mesterségesen kimélyítették a Fekete-patak medrét és úgy jutottak be. 1525 m hosszú barlangrendszer tártá föl. 1955. májusában nyitották meg a látogatók számára. Túránkat a gótikus folyósón kezdtük, amely elvezetett minket a barlang szívéhez, majd eljutottunk a tündérek kertjéhez. Arról a tavacskáról kapta a nevét, amely tavasszal megtelik

vízzel a hóolvadás miatt. Két jellegzetes állat él itt: a 26 mm-es gerinctelen ikerszelvényes és a foltos szalamandra. Lyukak vannak készítve nekik, amelyeken ki-be járhatnak. Egy krokodil formájú cseppkőképződményt is láttunk, Daninak nevezték el. Végül a legnagyobb terembe, a márványterembe érkeztünk. Ebben a teremben ékeskedik a 166 cm hosszú szalmacseppkő. Amikor a barlangászok bejöttek mindent elneveztek a helyiségben: Magyarország térképe, alatta a fenyves erdő, tengeri medúza, hangyaboly, tűzhányó. Ha a másik oldalra néztünk egy anyaszobrot láttunk, mely gyermekét fogja. Ebben a teremben kiváló a levegő minősége, a betegek számára különösképpen. A következő két teremben láthattuk különféle cseppkőformákat: Hófehérkét és a hét törpét, Disney kastélyt, makarónit sárgarépával, szalonnával és kolbásszal nyakon öntve. Túránk véget ért. Nekem ez volt az első alkalom, hogy cseppkőbarlangban voltam. Nagyon jó élmény volt, sok érdekes dolgot láttam és tudtam meg. Érdekes volt az is, hogy a barlangban nem volt olyan hideg, mint ahogyan mondták, melegebbnek tűnt, mint amikor kint várakoztunk. Fölpattantunk a buszra és elhagytuk a csodás hegyvonulatokat.

A következő megálló a **Füleki vár** volt. Először egy alagútba mentünk, ahol megnéztük, hogy régen hova menekültek az emberek a 2. világháború idején a légitámadások elől. Hallottunk szirénahangot és repülőgépzúgást. A II. világháború idején 200 embernek is menedéket adott ez a hely. A barlang belsejében lévő emlékoszlopon a zsidó áldozatok neveit olvashattuk.

Utána felmentünk a várba, ahol paleontológiai kiállításon mamutfogat, agyart is láttunk. Egy szinttel feljebb a vár történetét, urait ismertük meg. Thököly Imre életéről és a csatáiról beszélt nekünk az idegenvezető. Láttunk korabeli ruhákat (szpáhi ruha és a Perényi Miklós ruháját), fegyvereket, edényeket stb. Fel is próbálhattuk a korabeli sisakot, kardoztunk is. Megnéztük Koháry várkapitány korhű öltözékét, aki később Kecskemét város földesura lett, anyagilag segítette a piarista gimnázium alapítását. A körbe vezetés után mentünk a fellegvárba és a Bebek-bástyára. A fellegváron sok fotót készítettünk, hiszen a kilátás csodálatos volt. Diáktársaink eljátszották Thököly Imre királlyá kinevezésének történetét, melyben Thököly visszaadta a koronát Ibrahim pasának és magát Felső-Magyarország fejedelmének nyilvánította. Mindenkinek tetszett ez az időutazás. Ezután visszautaztunk a szállásra, megvacsoráztunk. Esti programunk a versírás volt, melyet elő is adtunk. Nagyon jól szórakoztunk. Jutalmul az első három helyezett csapat tagjai az idegenvezetőnkől tollat, karkötőt, kulcstartót kaptak, melyeket büszkén vettek át.

3. nap

A kirándulásunk harmadik napján a reggeli készülődést és étkezést követően izgatottan vártuk az aznapi programokat.

Reggel 8:00-kor indultunk a szállásról és körülbelül 10:30-kor értünk Rozsnyóra. Első megállónk, a Szűz Mária Mennybemenetele Székesegyház volt. Ebben az épületben található Rozsnyó legértékesebb festménye, mely Szent Annát, Szűz Máriát és gyermek Jézust együtt ábrázolja, háttérben a középkori bányászati és vaskohászati élet mozzanataival, festője ismeretlen. Kiállításokra is el szokták vinni. Ezután belvárosi városnézés következett. A tér közepén álló reneszánsz-kori őrtornyot a töröktől való félelmükben építették a rozsnyóiak, jelenleg kilátótoronyként működik.

Előtte áll Andrassy Franciska carrarai márványból faragott emlékműve, melyet a város jötevője emlékére közadakozásból emeltek. Felidéztük a Rákóczi szabadságharc kirobbanásának okait, mivel a szemben lévő **Nehrer-házban** lakott Rákóczi fejedelem 2 hónapig. Innen a kormányozta a fennhatósága alatt lévő országrészeket. 1707. január 22-én itt döntöttek az ónodi országgyűlés összehívásáról. A kellemes városnézés után a **Betléri Andrassy-kastély** felé vettük az irányt.

Személy szerint nekem az egész kirándulás alatt ez a kastély tetszett a legjobban. A tárlatvezetésen bemutatták az összes helyiséget és elmesélték a történetét, szinte

megelevenedett előttünk a történelem. Betekintést nyerhettünk az Andrássy- család akkori életébe, személyes tárgyaikon, bútoraikon keresztül. Az Andrássyak eléggé kalandvágyóak voltak. Ez látszik is azon, amiket haza hoztak külföldről. Szinte az egész világot bejárták. De nem csak utazni szerettek, hanem a vadászni is. Rengeteg vadászversenyt nyertek meg. A kastélyban több előkelő ember is megfordult már pl.: grófok, királynők, hercegek. A kastély múzeuma nemcsak műkincsekkel, tárgyakkal, fegyverekkel büszkélkedhet, hanem kitömött állatokkal, állatfejekkel, agancsokkal és két múmiával is. Egy gyerek múmia és a várúrnő, Serédy Zsófia múmiája. Végül az angolpark fáit, növényeit néztünk meg, Krisztinéni segítségével meg

Ezután egy hosszú szerpentes úton haladtunk a **Szepes várának** romjaihoz. A várat már messziről lehetett látni a buszból. Felsétáltunk a várkapuhoz, melyen át az alsó várba érkeztünk. A 3 m vastag falak sok helyen 20 m magasak. Itt lejátszottunk egy kuruc-labanc csatajelenetet. Gyönyörű volt a kilátás tájra, a hegyvonulatokra.

4. nap

Az utolsó napot nagyon korán kezdtük. Gyors reggeli után felültünk a buszra és indultunk **Kassára**. Az idegenvezető először végigvezetett minket a főtéren.

Néhány látnivaló: Lovassy Ház, Mária szobor, melyet a pestis járvány emlékére állítottak, Állami Színház, ahol 1833-ban itt mutatták be először Katona József a Bánk Bán című drámáját, Harang torony, Szent Orbán torony: kassai szőlőművelők védőszentjéről kapta a nevét, Szent Mihály kápolna. Ezek után a Szent Erzsébet-főszékesegyházhoz ismertebb nevén a Kassai dómhoz mentünk. A templomot 1378-ban építették, gótikus stílusban. A nyugat felőli főbejárat két oldalán Keresztelő Szent János és Szent József szobra található. Az északi bejáratot aranykapunak is hívták. A déli kapu eredetileg a Szent Mihály kápolna felé nyíló temetőkertbe vezetett. A templomban egy kedves idős néni fogadott minket és bemutatta a gótikus templomot. A főoltár a 1470-es évek mélyített szekrényű típusába tartozik. Az oltár 12,5 méter magas, nyitott szárnyakkal 8,1 méter széles, középen Mária a kis Jézussal, egyik oldalán Szent Erzsébet másik oldalán Árpád-házi Szent Erzsébet. Megtudtuk, hogy Mátyás király idejében épültek a legszebb részei a templomnak. Nem véletlenül nevezték el a Király lépcső feletti részt Mátyás-toronynak. Ezt a lépcsőt csak a királyok használhatták, köztük Mátyás király is. Láthattuk a leghíresebb freskót, mely Rákóczi Ferenc életének fontosabb állomásait ábrázolja gyermekkorától a haláláig.

Ezután két csoportban mentünk le a kriptába, mely homokkőből van ezért néha be is ázik. Itt van eltemetve II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona és Rákóczi József. A hamvak egy cédrusfa koporsóban vannak, melyet rézkoporsó borít, végül a díszes márvány szarkofág. Tiszteletünk jeléül koszorút helyeztünk el II. Rákóczi Ferenc és iskolánk névadójának, Zrínyi Ilonának szarkofágjánál.

Mikor kiballagtunk a dómból kaptunk 1 óra szabadidőd, hogy megcsodáljuk Kassa főterét. Az állami színház és a dóm között terül el egy hatalmas éneklő szökőkút. Az elektromos hangjáték minden órában más dallamot játszik. A víz is változik, hol kisebb, hol nagyobb a vízsugár. A szökőkutat fiatalon elhunyt kassai szobrász, Peter Sceranka tervezte. Mi ennél a szökőkútnál töltöttük a szabadidőnket. Ezután gyülekeztünk és indultunk a Rodostói házhoz.

A **Rákóczi-szobornál** Timi, Dominika és Kíra felolvastak Rákóczi és Zrínyi Ilona jelleméről és a hazaszeretetről szóló gondolatokat. Bementünk a **Rodostó házba**, mely hasonmása az eredetinek, ami a Márvány-tenger parti kisvárosban (ma Tekirdag) Rákóczi szerény lakhelyéül szolgált. Ezt lemásolva épült fel a kassai Rodostói ház. Az első emeleten képek láthatóak a fejedelemről, valamint a fejedelem vadászfegyverei, lándzsái és kardjai. Tovább menve láthattunk egy 388 ezüstözött levélből készült koszorút, aminek minden levelébe egy-egy Munkács megyei település van belevésve. A következő szoba Rákóczi-család galériája,

ahol a fejedelemről festmények és személyes bútorai találhatóak. Láthattuk halotti leplének és halotti ruhájának csipkefoszlányait, díszgombját, aranycsatját is. A feladatlap kitöltése során ezeket le is jegyeztük. A török berendezési tárgyak után végezetül az eredeti ebédlő berendezési tárgyait, köztük a Rákóczi által faragott-festett széket, általa használt poharat és tálat és megcsodáltuk.

Ezután felültünk a buszra és elindultunk hazafelé. Fáradtan, de sok-sok élménnyel gazdagodva érkeztünk meg.

Értékelő óra

A kistornateremben gyülekeztünk csapatokba álltunk össze, hogy együtt tudjuk végezni a feladatokat. Éva néni elkezdte az előadást. Felidéztek, hogy hol is jártunk és milyen érdekességeket láttunk a kirándulás alatt. Nagyon sok vicces kép készült. Ezt követően minden csapat kapott lapot. Az egyiket keresztrejtvény volt, a másikon azoknak a helyeknek, programoknak a neve volt, ahol jártunk. A keresztrejtvény kitöltésével kezdtünk. Összességében mindenki jól oldotta meg ezt a feladatot. A második lapon voltak a helyek és ezeket kellett pontozni 0-10-ig. Mindenki máshogy pontozott, de azért voltak hasonló pontozások. Minden csapat kiállt és elmondta miért is tetszett neki az a hely. A harmadik lapra le kellett írni, hogy melyik öt program tetszett a legjobban. Ezt is kiértékeltek. Nekem nagyon tetszett a kirándulás mivel érdekes, izgalmas és élményekkel teli volt, sok mindent megismertünk és tanultunk.

Útinaplót készítették:

*Varga Janka, Lapéta Petra, Berze Magdolna, Gulyás-Kis Zsófia, Kakulya Milán,
Csobot Gyopár, Herendi Maja, Kurenkov Lili, Réti Dorina, Borsik Csombor,
Kisjuhász Patrik, Martinovics Flóra, Szűcs Vanessza, Kövesdi Nóra, Fest Anni Liza,
Szuromi Lotti, Horváth Hanna, Végh Zsombor, Kiss Dorottya, Szalai Szilvia, Rádi Bianka,
Lavati Roland, Sándor Nóra, Biró Boglárka, Czető Zsanett*